

ZARZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 16 grudnia 1937 r.

w sprawie sporządzania bilansów przez kantory wymiany.

Na podstawie art. 66 ust. 3 oraz art. 67 punkt 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Kantory wymiany obowiązane są nadsyłać Inspektoratowi Bankowemu Ministerstwa Skarbu co miesiąc bilanse surowe, sporządzone ściśle według załączonego do niniejszego zarządzenia wzoru Nr 1 i raz do roku — bilanse roczne netto wraz z rachunkami strat i zysków, sporządzone ściśle według wzorów Nr 2 i 3.

Bilanse i rachunki strat i zysków, podpisane przez właściciela kantoru wymiany i księgowego, powinny być nadsyłane w 2-ch egzemplarzach: bilanse surowe — najpóźniej do dnia 15 każdego miesiąca następującego po miesiącu sprawozdawczym, zaś roczne bilanse netto oraz rachunki strat i zysków — do dnia 1 marca roku następującego po roku sprawozdawczym.

Wszystkie rubryki bilansów i rachunków strat i zysków powinny być wypełniane zgodnie z księgami kantoru wymiany. Jeżeli kantor wymiany nie posiada odnośnych rachunków, umieszczonych we wzorze, powinien to zaznaczyć w odpowiedniej rubryce kreską.

§ 2.

Na żądanie Inspektoratu Bankowego Ministerstwa Skarbu kantory wymiany obowiązane są dostarczać wszelkich wyjaśnień do bilansów surowych i rocznych (netto).

§ 3.

Wszystkie pozycje w walutach obcych należy przeliczać do bilansów miesięcznych według przeciętnych kursów giełdy warszawskiej z dnia bilansowania, w razie zaś braku kursów z tego dnia, według ostatnich notowań przed dniem bilansowym. Różnice wyprowadzone z porównania aktywów i pasywów w walutach obcych, przeliczonych według właściwych kursów, z ich sumami ksiązkowymi należy wykazywać per saldo w

pozycji bilansu surowego „Rachunki wynikowe”, punkt b) „prowizje i różnice kursowe na pieniądzach zagranicznych” po stronie biernej, lub punkt c) „różnice kursowe na pieniądzach zagranicznych” po stronie czynnej.

§ 4.

KASA I SUMY DO DYSPOZYCJI — poz. 1 stanu czynnego.

W pozycji tej w punkcie a) „gotowizna” podawać należy pozostałości gotówkowe kasy złotowej. Posiadane przez kantor wymiany prima czeki bankowe mogą być zaliczane do tej pozycji, natomiast niedopuszczalne jest wykazywanie na tym rachunku asygnat, kwitów, kartek zaliczkowych, rozliczeniowych i t. p.

W punkcie „b” tej pozycji „pozostałości w Banku Polskim” i w punkcie c) „pozostałości w P. K. O. i bankach państwowych” należy podawać salda na rachunkach w tych instytucjach.

§ 5.

BILETY SKARBOWE — poz. 2 stanu czynnego.

Bilety skarbowe należy wykazywać w wysokości salda ksiązkowego.

§ 6.

PIENIĄDZE ZAGRANICZNE — poz. 3 stanu czynnego.

W punkcie a) „monety złote” należy podawać równowartości posiadanych monet złotych, stosując przeliczenie według paritetu. W punkcie b) „inne monety i banknoty” powinny być podawane wszelkie posiadane pieniądze zagraniczne w banknotach, monetach srebrnych i bilonie, przeliczone według odpowiednich kursów.

§ 7.

PAPIERY WARTOŚCIOWE — poz. 4 stanu czynnego.

Należy tu podawać wartości remanentów papierów wartościowych, zgrupowane w 3-ch punktach (a, b, c), po przeliczeniu ich według przeciętnych kursów giełdy z dnia bilansowania, w razie zaś braku kursów z tego dnia — według ostatnich notowań przed dniem bilansowym.

W punkcie „d” tej pozycji należy wykazywać salda kuponów.

Różnicę powstałą z porównania wartości remanentów papierów wartościowych, przeliczonych według właściwych kursów, z ich sumami ksiązkowymi należy podawać per saldo w pozycji bilansu surowego „Rachunki wynikowe” punkt a) „prowizje i różnice kursowe na papierach wartościowych” w stanie biernym lub punkt b) „różnice kursowe na papierach wartościowych” w stanie czynnym.

§ 8.

BANKI — poz. 5 stanu czynnego oraz poz. 3 stanu biernego.

Pozycje te służą dla umieszczania sald debetowych lub kredytowych rachunków z przedsiębiorstwami bankowymi.

§ 9.

RACHUNKI ZLECENIODAWCÓW — poz. 6 stanu czynnego oraz poz. 4 stanu biernego.

W powyższych pozycjach należy wykazywać wyłącznie salda przejściowych rachunków, powstałych w związku z udzielonymi kantorowi wymiany zleceniami kupna lub sprzedaży papierów wartościowych i pieniędzy zagranicznych.

§ 10.

RUCHOMOSCI — poz. 7 stanu czynnego.

Podawać tu należy saldo ksiązkowe rachunku, przez który przeprowadzane są kwoty wydatkowane na urządzenia biurowe, maszyny do pisania i liczenia i t. p.

§ 11.

SUMY PRZECHODNIE — poz. 8 stanu czynnego oraz poz. 5 stanu biernego.

W pozycjach tych należy wykazywać przejściowe salda takich rachunków, które związane są z rachunkami wynikowymi, (np. zaliczki wypłacone pracownikom, nadpłacone i zaległe podatki, opłaty i świadczenia).

Ponadto mogą tu być wykazywane przejściowo tylko takie pozycje, których charakter w dniu bilansu nie został jeszcze wyjaśniony (np. niewyjaśnione wpływy na P. K. O.).

§ 12.

RACHUNKI KOLEKTURY LOTERII PAŃSTWOWEJ — poz. 9 stanu czynnego oraz poz. 6 stanu biernego.

Po stronie czynnej wykazywać należy w jednej sumie wszystkie rachunki debetowe związane z prowadzeniem kolektury loterii państwowej (stany losów, należności i t. p.), po stronie zaś biernej — wszelkie zobowiązania.

Prowizje z tytułu operacji loteryjnych należy przeprowadzać przez rachunki wynikowe w stanie biernym punkt d) „prowizje od loterii państwowej”.

§ 13.

RACHUNEK WŁAŚCICIELA — poz. 12 stanu czynnego oraz poz. 2 stanu biernego.

Rachunki właściciela przy sporządzaniu bilansów surowych należy saldować i wykazywać w bilansie jednostronnie w poz. 12 stanu czynnego lub poz. 2 stanu biernego.

W bilansie rocznym netto rachunki właściciela, po uprzednim przeniesieniu czystego zysku lub straty za rok sprawozdawczy, powinny być wykazywane również jednostronnie w poz. 10 stanu czynnego lub poz. 2 stanu biernego.

§ 14.

RACHUNKI WYNIKOWE — poz. 11 stanu czynnego oraz poz. 8 stanu biernego.

Różnice kursowe (zyski), powstałe z przeliczenia remanentów pieniędzy zagranicznych i papierów wartościowych według właściwych kursów (§ 6 i 7 zarządzenia), należy wykazywać łącznie z uzyskanymi z tych operacji prowizjami (per saldo) w poz. 8 stanu biernego „Rachunki wynikowe” w punktach „a” i „b”.

O ile straty kursowe z przeliczenia niektórych rodzajów pieniędzy zagranicznych lub papierów wartościowych przewyższają zyski powstałe z przeliczenia innych rodzajów pieniędzy zagranicznych lub papierów (łącznie z prowizjami), to wówczas różnicę na niekorzyść kantoru należy wykazywać w poz. 11 stanu czynnego „Rachunki wynikowe” w punktach „b” i „c”.

Wpływy uzyskane z kuponów od papierów wartościowych własnych należy podawać na rachunkach wynikowych w stanie biernym w punkcie „c”.

Punkt „d” tej pozycji przeznaczony jest dla wykazywania wszelkich dochodów, związanych z prowadzeniem kolektury loterii państwowej, zaś

w punkcie „e” należy podawać inne dochody, np. odsetki od rachunków w bankach.

W bilansie rocznym netto, oprócz kosztów handlowych okresu przyszłego, nie mogą figurować żadne pozycje noszące charakter wynikowy.

Koszty okresu przyszłego w bilansie netto mogą być wykazywane na rachunku sum przedchodnich.

§ 15.

WOLNE LINIE — poz. 10 stanu czynnego oraz poz. 7 stanu biernego.

W pozycjach tych kantor wymiany może zamieszczać inne swe aktywa lub pasywa, których

nie można zaliczyć do żadnej z poprzednio wymienionych pozycji. Podane pozycje należy odpowiednio zatytułować ew. wyjaśnić w odnośniku, jeżeli w bilansie przelano sumę zbiorową.

Minister Skarbu:
(—) E. Kwiatkowski.

Wzór Nr 1.

Załącznik do zarządzenia Ministra Skarbu z dn. 16 grudnia 1937 r.

BILANS SUROWY

Kantoru Wymiany
w dniu 19 . . . roku.

STAN CZYNNY:		STAN BIERNY:	
1. KASA I SUMY DO DYSPOZYCJI		1. KAPITAŁ ZAKŁADOWY	
a) gotowizna		2. RACHUNEK WŁAŚCICIELA	
b) pozostałości w Banku Polskim		3. BANKI	
c) pozostałości w P. K. O. i bankach państwowych		4. RACHUNKI ZLECENIODAWCÓW	
2. BILETY SKARBOWE		5. SUMY PRZECHODNIE	
3. PIENIĄDZE ZAGRANICZNE		6. RACHUNKI KOLEKTURY LOTERII PAŃSTWOWEJ	
a) monety złote		7.	
b) inne monety i banknoty		8. RACHUNKI WYNIKOWE	
4. PAPIERY WARTOŚCIOWE		a) prowizje i różn. kurs. na papierach wartościowych	
a) papiery państwowe		b) prowizje i różn. kurs. na pieniądzech zagranicznych	
b) listy zastawne i obligacje		c) procenty od papierów wartościowych	
c) akcje		d) prowizje od loterii państwowej	
d) kupony		e) inne dochody	
5. BANKI			
6. RACHUNKI ZLECENIODAWCÓW			
7. RUCHOMOŚCI			
8. SUMY PRZECHODNIE			
9. RACHUNKI KOLEKTURY LOTERII PAŃSTWOWEJ			
10. RACHUNKI WYNIKOWE			
a) koszty handlowe			
b) różnice kursowe na papierach wartościowych			
c) różnice kursowe na pieniądzech zagranicznych			
d)			
12. RACHUNEK WŁAŚCICIELA			
SUMA BILANSOWA		SUMA BILANSOWA	

Wzór Nr 2.

Załącznik do zarządzenia Ministra Skarbu z dn. 16 grudnia 1937 r.

BILANS ROCZNY NETTO

Kantoru Wymiany
w dniu 31 grudnia 19 . . . roku.

STAN CZYNNY:		STAN BIERNY:	
1. KASA I SUMY DO DYSPOZYCJI		1. KAPITAŁ ZAKŁADOWY	
a) gotowizna		2. RACHUNEK WŁAŚCICIELA	
b) pozostałości w Banku Polskim		3. BANKI	
c) pozostałości w P. K. O. i bankach państwowych		4. RACHUNKI ZLECENIODAWCÓW	
2. BILETY SKARBOWE		5. SUMY PRZECHODNIE	
3. PIENIĄDZE ZAGRANICZNE		6. RACHUNKI KOLEKTURY LOTERII PAŃSTWOWEJ	
a) monety złote		7.	
b) inne monety i banknoty			
4. PAPIERY WARTOŚCIOWE			
a) papiery państwowe			
b) listy zastawne i obligacje			
c) akcje			
d) kupony			
5. BANKI			
6. RACHUNKI ZLECENIODAWCÓW			
7. RUCHOMOŚCI			
8. SUMY PRZECHODNIE			
9. RACHUNEK KOLEKTURY LOTERII PAŃSTWOWEJ			
10. RACHUNEK WŁAŚCICIELA			
11.			
SUMA BILANSOWA		SUMA BILANSOWA	

Wzór Nr 3.

Załącznik do zarządzenia Ministra Skarbu z dn. 16 grudnia 1937 r.

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA ROK 19 . . .

Kantoru Wymiany

MA:

WINIEN:		MA:	
1. KOSZTY HANDLOWE		1. PROWIZJE I RÓŻNICE KURSOWE	
a) wydatki osobowe		a) na papierach wartościowych	
b) świadczenia socjalne		b) na pieniądzech zagranicznych	
c) wydatki rzeczowe		2. PROCENTY OD PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	
2. PODATKI I OPŁATY		3. DOCHÓD Z KOLEKTURY LOTERII PAŃSTWOWEJ	
3.		4.	
4. CZYSTY ZYSK PRZENIESIONY NA RACHUNEK WŁAŚCICIELA		5. STRATA PRZENIESIONA NA RACHUNEK WŁAŚCICIELA	